

* - سلسله های ایرانی و نقش آنها در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی : خلافت عباسیان پس از یک قرن ضعیف شدند . از این رو شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله های ایرانی به وجود آمد . این سلسله ها نقش زیادی در شکوفایی تمدن ایرانی - اسلامی داشت

* - مهم ترین سلسله های ایرانی در فاصله قرن سوم تا پنجم هجری: طاهریان - صفاریان - علویان - سامانیان - آل بویه . این سلسله ها به جزء علویان طبرستان ، ریشه و تبار ایرانی داشتند .

* - رابطه سلسله های طاهریان و سامانیان با خلفای عباسی : این سلسله ها با فرمان خلفای عباسی به قدرت رسیدند و با تأیید آنها به حکومت خود ادامه دادند . این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند . البته طاهریان و سامانیان در اداره امور قلمرو خود مستقل بودند و اجازه نمی دادند نمایندگان خلیفه در امور داخلی آنان دخالت کنند

* - طاهر ذوالیمینین: بنیانگذار سلسله طاهریان به فرمان مأمون خلیفه عباسی به حکومت خراسان منصوب شد .

* - امیر اسماعیل سامانی : موسس سلسله سامانیان با تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید .

* - سلسله هایی که بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را برپا کردند : صفاریان - علویان طبرستان - آل بویه

* - روابط صفاریان با خلفای عباسی : روابط صفاریان با خلافت عباسی ، خصمانه بود یعقوب لیث صفاری علاوه بر آنکه حکومت طاهریان را برانداخت ، به عراق لشکر کشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند ، اما از سپاه خلیفه شکست خورد . او در فکر جبران این شکست بود اما بیماری و مرگ فرصت جنگی دیگر را با خلیفه به وی نداد

* - چرا خلفای عباسی دشمن علویان طبرستان بودند : زیرا علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند و از آنان اطاعت نمی کردند

* - رابطه سلسله آل بویه با عباسیان: رابطه سلسله آل بویه با عباسیان به گونه ای دیگر بود . چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه ی خود گرفتند

* - سلسله آل بویه : آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند . در دوران حکومت آنها معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت

* - به دستور فرمانروایان آل بویه چه کارهایی انجام شد :

به دستور فرمانروایان آل بویه به خصوص عضدالدوله که مشهورترین فرمانروای آل بویه بود ، حرم مطهر امامان در نجف ، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم روز عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین (ع) با شکوه برگزار شد

* - ایرانیان مسلمان در تأسیس و گسترش کدام علوم پیشگام بودند :

معارف اسلامی ، علوم انسانی ، هنر و ادبیات

* - اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان در قرون نخست هجری .

تدوین کتابها در رشته معارف اسلامی

تدوین قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی

درخشش دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف

انتقال بخشی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی

* - مترجمانی مانند عبدالله بن مقفع (روزبه ایرانی) کتاب های خود را در موضوعاتی :

در موضوع تاریخ پادشاهان و قهرمانان کهن ایران و نیز اندرزنامه ها و آداب کشور داری

* - کدام سلسله های ایرانی نقش چشمگیری در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشتند :

سلسله های ایرانی به خصوص سامانیان و آل بویه - زیرا بیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و برای عالمان ، دانشمندان و ادیبان ، ارزش و احترام فراوانی قائل می شدند

* - رونق ادبیات فارسی :

از قرن سوم هجری به بعد در نتیجه علاقه امیران و وزیران حکومت های صفاریان و سامانیان به فرهنگ و زبان ایرانی ، رونق ادبیات آغاز شد .

* - وزیران سامانی :

خاندان جیهانی و خاندان بلعمی (وزیران سامانیان)

* - شاعران معروف دوره ی سامانی :

۱- رودکی پدر شعر فارسی ۲- فردوسی

* - از نخستین جلوه های معماری ایرانی - اسلامی :

مساجد

* - کدام آرامگاه ها جلوه ی شکوهمند میراث معماری ایرانی - اسلامی :

آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس و شمگیر در گنبد قابوس